

der er fremsat utallige hypoteser om hans død. En tysk pilot har hævdet, at det var ham, der skød Saint-Exupéry's fly ned. Nogle mener, at der må være tale om en teknisk fejl, mens andre mener, at han har fået et ildebefindende. Sidst men ikke mindst er der hypotesen om, at han skulle have taget livet af sig. At han ganske enkelt besluttede sig for, at denne niende mission skulle være hans sidste, og at han derfor blot fløj og fløj. Opad og opad og ud af himlen. At han besluttede sig til at forlade denne verden nærmest umærkeligt og helt stille, akkurat som den lille prins forlader denne verden i slutningen af Saint-Exupéry's verdenskendte fortælling »Den lille Prins«. Med det særegne liv, som Saint-Exupéry havde levet, og med hans mystiske død, var grunden til en myte skabt.

Men med fundet af Saint-Exupéry's fly tidligere på året efter 60 års spekulation er en del af mystikken nu forsvundet. Nu ved man, hvor han blev af den famøse dag, hvor han uden et ord og uden et tegn bare aldrig vendte tilbage. Han har i alle årene ligget i Middelhavet blot to kilometer fra kysten ud for den sydfranske havneby Marseille.

Vejen til dette fly har ellers været lang og besværlig. Private dykkere og større firmaer har gennem tiden ment, at nu havde de fundet flyet, og det har hver gang givet anledning til avisskrivelser og trakasserier mellem dykkere, myndigheder og Saint-Exupéry's efterkommere. For hvem har ret til dette fly? Er der tale om et nationalt klenodie, fordi Saint-Exupéry som digter har haft stor kulturel betydning for Frankrig? Er der tale om et rent militært anliggende, fordi han er død i krigstjeneste for fædrelandet? Eller er der i al sin enkelhed blot tale om en grav, og derfor en gravfred at respektere, som hans efterkommere har slået til lyd for?

Kort sagt

Reklamens magt har grænser

Kresten Schultz Jørgensen har måske ret i sine betragtninger over reklamens magt og Kvindeligt Selskab. Men én ting er sikker: Cult Shaker-sodavanden kan ikke »helt af sig selv få nøgne kvinder til at smide tøjet«. Det er der intet i denne verden, der formår.

Jens Krogh Christoffersen, Tinglevej 4, 2820 Gentofte

Med fundet af Saint-Exupéry's fly er en del af mystikken forsvundet. Nu ved man, hvor han blev af den famøse dag, hvor han uden et ord og uden et tegn bare aldrig vendte tilbage. Han har i alle årene ligget i Middelhavet blot to kilometer fra kysten ud for den sydfranske havneby Marseille.

ikke i sig selv har nogen betydning, og at mening er noget, man selv skaber. Vi møder fra starten den lille prins, som måbende og spørgende drager rundt i himlen og på jorden på jagt efter venner. Hans jagt forbliver imidlertid resultatløs, og det er ræven, der kommer til at lære ham hvorfor. Det lyder således i bogen, hvor den lille prins siger: »Jeg har ikke megen tid. Jeg skal have fundet venner, og det er så meget, jeg skal lære at kende«. Hertil svarer den kloge ræv: »Man lærer kun det at kende, som man gør tamt«.

Samme idé kommer til udtryk i scenen, hvor den lille prins opdager 5.000 roser magen til hans egen: »Jeg troede, den var den eneste, og følte mig rig, og så er det bare en ganske almindelig rose, jeg ejer,« hulker han. Men han skal hurtigt lære, at rosen rent faktisk har betydning for ham. Blot ikke i kraft af det, der er, men i kraft af det, han har gjort for den. Han har nemlig vandet den og givet den mad. Og han har skærmet den og hørt den beklage sig, og det er alle disse handlinger, der knytter dem sammen. Han har i rævens terminologi »gjort rosen tam«.

Med dette budskab ligger Saint-Exupéry's livsopfattelse i tråd med de senere eksistentialistiske. Jean-Paul Sartre har f.eks. sagt om Saint-Exupéry: »Han lærer os, at verden og mennesket rører sig væsen gennem dets handlinger«.

For det andet vælger Saint-Exupéry i »Den lille Prins« at give udtryk for, hvor vigtigt det personlige ansvar er. Så snart den lille prins har forstået, at det er via ens handlinger, man gør tam, og at det er heraf sammenhængen og betydningen opstår, så skal han også lære om det ansvar, der følger med. Det lyder kort og godt i rævens mund: »Du har for altid ansvar for det, du har gjort tamt«.

Andersen. Gennem hele sin barndom fik Saint-Exupéry læst højt af H.C. Andersens eventyr. Senere har han skrevet, at »Den første bog, jeg rigtig har holdt af, var en samling af Hans Christian Andersens eventyr«. Derudover vides det med sikkerhed, at der i en seks måneders sygeperiode kun lå én bog på hans natbord: H.C. Andersens eventyr.

I slutningen af »Den lille Prins« følger vi, hvordan den lille prins falder om i sandet og på mystisk vis forsvinder fra jorden for at vende tilbage til sin planet oppe i himlen. Helt så mystisk fik Saint-Exupéry's forsvinden ikke lov at forblive i al evighed. Nu er rester af hans fly fundet i Middelhavet, års gæsteri og søgen er slut, og en del af myten pillet ned.

Den 23. maj blev de fundne flydele overført til flymuseet Le Bourget nord for Paris. Her skal de nu indgå i en ny permanent udstilling, og man vil altså her fremover kunne iagttage de fysiske elementer med øjnene. Men spørgsmålene om, hvordan og hvorfor han styrtede ned, forbliver med al sandsynlighed ubesvarede, og det ændrer samtidig heller ikke ved, at det vigtigste stadig – med rævens ord – er at se med hjertet.

Agnete Langgaard er formand for foreningen »Saint-Exupéry's Venner«, der i samarbejde med Forlaget Lindhardt og Ringhof arrangerer en mindeaften for Saint-Exupéry den 5. august kl. 19 på forlaget.

► Kronikken i morgen:

»Håndtryk til folkemorderne – 1«. Historiker Peter Frederiksen skriver om Socialdemokratiets udstrakte hånd til Pol Pot.

Væk med Operation Dagsværk

Det Konservative Folkparti vil helt afskaffe skatteydernes betaling til Operation Dagsværk. Dels har Operation Dagsværk haft en særlig evne til at støtte demokratisk tvivlsomme projekter. Dels er det ikke rimeligt år efter år at rive en hel dags undervisning ud af kalenderen.

Helle Sjelle, MF (K)